

зовнішньою функцією зростання продуктивності (фондовіддачі) із врахуванням фактору часу. Величина інвестицій у розробку інновацій та модернізацію основних фондів визначає вірогідність «виграшу» у ринкових відносинах та отримання прибутку. За результатами моделювання [3] встановлено, що відбувається зміщення акцентів на користь агентів із альтруїстичним підходом до господарювання.

Література

1. Вишневский В. *Инновации, институты и эволюция* / В. Вишневский, В. Дементьев // *Вопросы экономики*. – 2010. – № 9. – С. 41–62.
2. Шумпетер Й. А. *Теория экономического развития* / Й. А. Шумпетер; пер. с нем. – Москва: Изд-во «Прогресс», 1982. – 401 с.
3. Половян О.В. *Збалансований розвиток економічних та екологічних систем (ко-еволюційний підхід)* / О.В. Половян. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2012. – 480 с.

Петро ПУЦЕНТЕЙЛО

Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Помірний клімат України, вигідне економіко-географічне розташування, сприятливі умови для розвитку кормовиробництва завжди забезпечували можливість займатися тваринництвом. Значний природний потенціал кормових угідь з розвинутою кобикормовою промисловістю здатен забезпечити ефективний розвиток сільськогосподарських підприємств з вирощування тваринництва. Проте сьогодні відбувається скорочення поголів'я тварин в сільськогосподарських утвореннях.

Основною причиною скорочення поголів'я худоби, є нерентабельність її вирощування. Іншими причинами є незавершеність реформ у сільському господарстві, що сприяла зростанню затрат праці, грошових і матеріальних ресурсів на виробництво одиниці тваринницької продукції, перевищення нормативних витрат кормів, непристосованість керівників і спеціалістів до нових економічних реалій, відсутність науково обґрунтованих планів розвитку в ринкових умовах, що зумовило катастрофічне зменшення виробництва продуктів харчування і зuboжіння сільського населення.

Низький рівень функціонування підприємств з вирощування і відгодівлі тварин зумовлений диспаритетом цін, скороченням державного фінансування і підтримки галузі, значним подорожчанням кредитів, монополізмом переробних, торгових і сервісних послуг, недостатнім рівнем закупівельних цін на худобу.

Основними причинами низької зацікавленості виробників у розвитку тваринництва є такі:

1) висока собівартість вирощування м'яса свинини і яловичини, яка не є конкурентоспроможною в умовах насичення ринку більш дешевим м'ясом птиці, тим більше при зниженні купівельної спроможності населення, пов'язаної з падінням доходів;

2) поступовий перехід яловичини в інший продуктовий сегмент через зниження попиту: попит населення на яловичину традиційно нижчий, ніж на свинину. Крім того, в умовах активного розвитку і просування свинарства неминучий процес поглинання ринком свинини частки ринку яловичини; з боку переробних підприємств попит на яловичину також знижується. У рецептурах м'ясних виробів використання яловичини поступово замінюється свининою чи м'ясом птиці. Ті самі окремі підприємства, для яких яловичина є незамінною сировиною, за рахунок вищої доданої вартості на кінцеву продукцію мають на меті розвивати власне сировинне виробництво; перспективи експортних ринків є невизначеними. Росія – найбільший імпортер

української яловичини і свинини – жорстко обмежує обсяги поставок за допомогою атестації українських підприємств. Найбільш привабливий ринок з фінансової точки зору – країни ЄС – закриті для українських постачальників через санітарні та ветеринарні вимоги;

3) недостатній обсяг державної підтримки галузі, а також диспропорції в її розподілі.

Економічна збитковість виробництва яловичини і свинини в Україні зумовила перехід більшості сільськогосподарських підприємств на товарне вирощування великої рогатої худоби і свиней винятково в напрямку діяльності, що формується за залишковою ознакою.

У м'ясному скотарстві протягом останніх років відбувався процес поступового скорочення кількості підприємств, зайнятих у цій галузі. Однак, якщо у свинарстві зменшення кількості діючих сільськогосподарських підприємств було пов'язано з позитивними процесами консолідації та укрупнення виробництв, то в скотарстві основні причини, що впливали на кількість діючих суб'єктів виробництва, мали тільки негативні причини.

Основними причинами, які призвели до руйнівних наслідків у розвитку тваринництва в сільськогосподарських підприємствах, є такі: диспаритет закупівельних цін на м'ясо і цін на матеріальні ресурси для їхнього виробництва, що ускладнює ефективне ведення бізнесу у галузі; морально застарілі організаційно-технологічні умови ведення виробництва, що обумовлює високий рівень собівартості тваринницької продукції; відсутність сприятливої для галузі кредитної політики, спрямованої на оновлення основного капіталу виробництва; низькі темпи кооперування, спеціалізації та інтегрування виробництва, переробки і реалізації тваринницької продукції, що посилює нерівномірність одержання прибутків; переважання натурального виробництва в особистих селянських господарствах, що унеможливує застосування сучасних технологій виробництва; недосконалий механізм державного регулювання та обмежений ветеринарний контроль.

Отже, перед сільськогосподарськими підприємствами постала необхідність розробки заходів з активізації розширеного відтворення виробництва м'яса за рахунок збільшення поголів'я тварин і підвищення м'ясної продуктивності, що можливе на основі інтенсифікації виробничих процесів, покращення племінних якостей тварин, зміцнення кормової бази, раціонального використання інноваційних технологій та способів організації відгодівлі тварин з урахуванням конкретних умов кожного господарства в основних природно-кліматичних зонах України.

Стратегічними пріоритетними напрямками розвитку тваринництва у сільськогосподарських підприємствах та підвищення його конкурентоспроможності мають стати: удосконалення породного складу тварин м'ясного напрямку; впровадження інноваційно-інтенсивних технологій вирощування тварин; формування та функціонування ринку м'яса і м'ясопродуктів; сприяння залученню інвестицій у галузь; удосконалення системи ціноутворення; спрощення системи оподаткування; державна підтримка розвитку товаровиробників.

Література

1. *Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / [Присяжнюк М. В., Зубець М. В., Саблук П. Т. та ін.] ; за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 1008 с.*

2. *Одінцов М. М. Формування і розвиток ринку продуктів тваринництва : моногр. / М. М. Одінцов. – Черкаси : Брама-Україна, 2009. – 296 с.*

Тарас РОМАНЮК

Прикарпатський національний університет, м. Івано-Франківськ

СОЦІАЛЬНА НЕРІВНІСТЬ – НАСЛІДОК НЕРІВНОСТІ МОЖЛИВОСТЕЙ

Глобальна соціальна нерівність є відмінністю займаних соціальних позицій, контролем над рідкісними ресурсами, правом доступу до дефіцитних факторів виробництва, нерівномірністю розподілу прибутків, неоднаковим майновим положенням і відмінностями в споживанні, нерівністю в інтелекті, знаннях.